

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 194/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditsša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Stanislavom Hutňanom, Kominárska 2, 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sž 7/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sž 1/2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Sži 7/2016 (ďalej aj „konanie o odvolaní“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení bola pridelená sudcovi spravodajcovi Milanovi Ľalíkovi, ktorému 16. februára 2019 skončilo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). V zmysle čl. X bodu 5 písm. c) rozvrhu práce bola vec sťažovateľa 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 25. júna 2013 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 31095/2013-23-II z 23. apríla 2013 proti žalovanému Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“). Predmetným rozhodnutím nebolo vyhovené jeho žiadosti o sprístupnenie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v platnom znení.

4. Krajský súd 22. marca 2016 vyhlásil rozsudok sp. zn. 5 S 166/2013, ktorým jeho žalobu zamietol. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol v rámci napadnutého konania uznesením sp. zn. 7 Sži 7/2016 z 28. júna 2018, teda po viac ako dvoch rokoch, čo sťažovateľ považuje za neprimerane dlhú dobu. Najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Krajský súd opätovne rozhodol 11. decembra 2018 rozsudkom, ktorým žalobe sťažovateľa vyhovel.

5. Dňa 21. novembra 2018 podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, ktorú ústavný súd prijal uznesením 4. decembra 2018 na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v prebiehajúcom konaní sp. zn. 5 S 166/2013. V časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom v konaní na najvyššom súde sp. zn. 7 Sži 7/2016 odmietol ústavný súd ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

6. Sťažovateľ namieta, že ústavný súd nerozhodol o prijatí jeho ústavnej sťažnosti podanej 21. novembra 2018 na ďalšie konanie v časti namietajúcej priet'ahy v konaní na najvyššom súde, pričom poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), a to na rozhodnutia vo veciach Balogh a iní proti Slovensku, Schram proti Slovensku, v zmysle ktorých ESLP ustálil, že na účely posudzovania porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné skúmať konanie ako celok aj v prípade, ak prebieha pred súdmi rôznych stupňov.

7. Podaním doručeným ústavnému súdu 29. októbra 2019 a označeným ako „Doplnenie sťažnostného návrhu“ sťažovateľ uviedol, že proti rozhodnutiu krajského súdu z 11. decembra 2018, ktorým bolo žalobe sťažovateľa vyhovené, podal žalovaný kasačnú sťažnosť. Konanie o uvedenej kasačnej sťažnosti je vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 7 Sžik 1/2019 (ďalej len „konanie o kasačnej sťažnosti“) a sťažovateľ namieta priet'ahy aj v tomto konaní.

8. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Sťažnosti [REDAKOVANÉ], LL.M., sa vyhovuje.

Základné právo [REDAKOVANÉ], LL.M., na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, postupom Krajského súdu v Bratislave (správne najvyššieho súdu, pozn.) v konaní vedenom pod spis. zn.: 7Sži/7/2016 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod sp. zn. 7Sžik/1/2019, porušené bolo.

Najvyššiemu súdu SR sa prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 7Sžik/1/2019 konať v primeranej lehote.

██████████, LL.M., priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.600,- EUR (slovom tisíc šesťsto eur), ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

██████████, LL.M., sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia vo výške 346,26 EUR, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný sťažovateľovi vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 55 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania je neprípustný, ak

a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené,

b) ústavný súd v tej istej veci koná,

c) navrhovateľ sa ním domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu alebo

d) to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní o odvolaní a v konaní o kasačnej sťažnosti.

III.1 K porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní o odvolaní

16. Podľa § 55 ods. a) zákona o ústavnom súde je návrh na začatie konania neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

17. Ústavný súd o ústavnej sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti postupu najvyššieho súdu v odvolacom konaní už rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 470/2018-13 z 4. decembra 2018, ktorým ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Szi 7/2016 odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Uznesenie o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť nie je uznesením, ktorým sa rozhoduje o podmienkach konania (obdobne pozri I. ÚS 37/05, II. ÚS 220/2017). Takéto rozhodnutie, naopak, vytvára prekážku veci rozhodnutej. Keďže napadnutý postup najvyššieho súdu už bol ústavným súdom kvázi meritórne preskúmaný, je ústavná sťažnosť smerujúca proti totožnému postupu najvyššieho súdu v odvolacom konaní neprípustná a ústavný súd ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

III.2 K porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní o kasačnej sťažnosti

18. Ústavný súd preskúmal opodstatnenosť ústavnej sťažnosti sťažovateľa v časti namietajúcej postup najvyššieho súdu v konaní o kasačnej sťažnosti, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote zjavná neopodstatnenosť sťažnosti môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (napr. III. ÚS 59/05, IV. ÚS 434/08, I. ÚS 210/2018), prípadne ak argumenty v sťažnosti sťažovateľa

nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015).

19. Ústavný súd dopytom na krajskom súde zistil, že kasačná sťažnosť žalovaného bola podaná 9. februára 2019. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 7 Sžik 1/2019 z 29. októbra 2019 kasačnú sťažnosť žalovaného zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov kasačného konania v rozsahu 100 %. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. novembra 2019.

20. Konanie o kasačnej sťažnosti na najvyššom súde trvalo necelých desať mesiacov. Samotná dĺžka konania nevykazuje znaky neprimeranosti, pričom samotný sťažovateľ nepoukázal na prípadný neefektívny, resp. nesústredený postup v konaní najvyššieho súdu.

21. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

22. V uvedenom prípade konanie o kasačnej sťažnosti na najvyššom súde bolo právoplatne ukončené, teda došlo k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa, pričom dĺžkou samotného konania nedošlo k zásahu do práva na prejednanie veci v primeranej lehote, keďže najvyšší súd s konečnou platnosťou vec v primeranej lehote ukončil vydaním meritórneho rozhodnutia.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní o kasačnej sťažnosti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

24. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu